

Kako režirati promotivni video?

Kako snimiti promotivni video?

Sam pokušaj izrade jednog video uratka utječe na razvoj poduzetničkih osobina ličnosti (kreativnost, samopouzdanost, inovativnost, kompetitivnost)

1) motivacijski primjeri::

Apple

<https://www.youtube.com/watch?v=ox3hfx2SqAE>

Prius

<https://www.youtube.com/watch?v=MYeM-8hO3hM>

EDEKA

<https://www.youtube.com/watch?v=V6-0kYhqoRo>

2) Zašto se baviti filmom?

- 1) Svi (kao svi članovi modernog društva) se radi načina života sve bolje i bolje povezujemo sa videom kao medijem. Kad se bolje upoznamo sa tehnologijom i tehnikama proizvodnje otvaraju se nove perspektive; proizvođači tako da **bolje komuniciramo** ono što želimo reći, ali i da više nismo pasivni konzumenti jer ćemo znati bolje kritički uviđati sadržaj. Tako ćemo moći na svjesnoj razini **kvalitetnije filtrirati** sadržaje...
- 2) Kad se nečime bavimo kroz jedan digitalan projekt razvijamo **konceptualno razumijevanje** te nam to pomaže u bržem suživanju sa problematikom i često dubljim razumijevanjem istoga
- 3) kad se radi na projektu izrade video sadržaja, u procesu od prve ideje do završnog proizvoda, potiče se i razvija više razine razumijevanja (**high order thinking**). Faze i procesi uključeni u razvoj projekta često uključuju rješavanje problema i timski rad i istovremeno pomažu u razvijanju logičkog i postepenog razmišljanja. Razvija se analitičko razmišljanje jer je nužna selekcija informacija u promišljenosti i kritičnosti.
- 4) Od prvog koraka zapisivanja ideje i priče pa do završnog proizvoda, stalno je prisutan impuls **razvijanja** literarnih, verbalnih i ostalih izražajnih **vještina**. Budući da će priča postati video, to dodaje novu dimenziju i razmatraju se sve metode koje će rezultirati da priča bude iskomunicirana onako kako ne bi mogla biti samo koristeći riječi
- 5) Upotreba raznih medija potiče **kreativnost** na način kako to pojedinačni klasični mediji nikada ne mogu postići
- 6) Kao pisac, redatelj, snimatelj ili bilo koji drugi član ekipe, razvija se osjećaj vlasništva i **poduzetništva**. To vodi prema većem osjećaju neovisnosti i samoostvarenja.

- 7) Video izrada i obrada efektni su alati za razvijanje **samokritičnosti** i **samoprocjene**.

Video primjeri:

Happiness is helping others

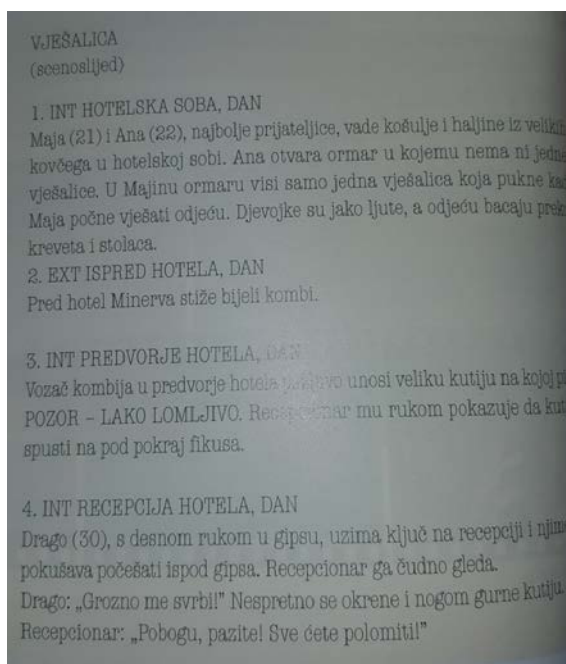
<https://www.youtube.com/watch?v=zcrulov45bl>

Falling plates

<https://www.youtube.com/watch?v=KGlX11BxF24>

3) ELEMENTI (KORACI) IZRADE FILMA

- 1) **Ideja je prva.** Prva stvar filmskog projekta je ideja. Jedna rečenica može biti dostatna. Brainstorming. Timski rad.
Mi imamo zadane ideje: socijalno poduzetništvo, društvena odgovornost, zeleno poduzetništvo, poduzetništvo žena, poduzetništvo mladih i sl. To nam s jedne strane olakšava posao. Ne smijemo doživjeti tu zadanost kao ograničavanje nego kao izazov. Ista ideja se može na tisuće načina izreći audiovizualnim medijem...
Sljedeći je korak filtracija, pročišćavanje i konkretizacija ideje
- 2) **Sinopsis.** To je nacrt, skica. Kratki sadržaj filma i podloga za pisanje scenarija. To je tek nekoliko rečenica koje su zapravo razrađena ideja sa uvodom, središnjim dijelom i završetkom. Timski rad i dalje...
- 3) Slijedi **scenoslijed**, kojim će se baviti ekipe koje vrlo ozbiljno shvaćaju snimanje filma. U njemu su sadržane sve scene filma sa elementima: redni broj scene, opis prostora radnje (eksterijer ili interijer) i doba dana. Sadrži i grubu karakterizaciju likova, dijaloge ili monologe.
- 4) Scenoslijed olakšava izradu **scenarija**. Piše ga jedna osoba a sadrži cjelokupnu radnju filma zajedno sa brojem scene, mjestom i vremenom radnje, detaljnim opisom ponašanja likova, dijalozima i svim ostalim podacima. Igrani film bit će lakše snimati ukoliko je scenarij doraden do posljednjeg detalja, dok će se u slučaju snimanja dokumentarnog filma scenarij zasigurno mijenjati ovisno o situacijama koje se zateknu u toku snimanja ili o kadrovima koji se zateknu.
- 5) Prilikom snimanja i montaže filma najvažnija će biti **knjiga snimanja**. Ona je podijeljena na svene i kadrove. Scene se označavaju rimskim brojevima a kadrovi arapskim. Navodi se mjesto i vrijeme radnje, planovi i kutovi snimanja te stanje kamere. Opisuje se radnja i svi prisutni tonovi (zvukovi). Eventualne promjene u odnosu na plan snimanja unose se u knjigu snimanja. Knjiga snimanja može biti popraćena i slikama (storyboard); crtežima ili fotografijama. Može biti plod timskog

rada ili pojedinačnog. Kod ozbiljnijeg pristupa radi se na lokacijama na kojima će se obavljati i snimanje i svi detalji se unose.

Neki termini: -mjesto radnje: EXT (eksterijer) / INT (interijer)

-pokret kamere: PAN (panorama), VO (vožnja kamere)

-planovi: KP (krupni plan), BP (blizi plan), AP (američki plan), SP (srednji plan), PT (polutotal), T (total)

-položaj kamere ili rakurs: GR (gornji rakurs), DR (donji rakurs)

Radi se u dva stupca: u lijevom stupcu je AUDIO (sve što se u tom kadru čuje) a u desnom stupcu je VIDEO (sve što se u kadru vidi)

EQUIPMENT PICKUP				
Sheet #: 69 3/8 pgs	Scenes: 68	EXT	SUBURBAN TOWN Approach the Corpolant House.	Day 6, 36, 50, 52
Sheet #: 70 7/8 pgs	Scenes: 69	INT	CORPOLANT HOUSE Meet Thomas.	6, 8, 36, 50, 52
Sheet #: 76 3/8 pgs	Scenes: 75	INT	CORPOLANT HOUSE Thomas gives thanks.	Day 8
Sheet #: 52 1 pgs	Scenes: 51	INT	KITCHEN Tess assesses the situation.	Day 55
End Day # 1 Monday, August 8, 2011 -- Total Pages: 2 5/8				
Sheet #: 51 5/8 pgs	Scenes: 50	INT	HORACE'S BEDROOM Horace gets a wakeup call.	Morning 1, 12
Sheet #: 55 5/8 pgs	Scenes: 54	INT	HORACE'S BEDROOM Horace's explanation.	Day 12
Sheet #: 31 1 4/8 pgs	Scenes: 30	EXT	GAS STATION Meet the Minutemen.	Day 1, 6, 10, 27
Sheet #: 32 1 pgs	Scenes: 31, 32	INT	ARTIE'S DEN Minutemen interviews.	Day 10, 27
End Day # 2 Tuesday, August 9, 2011 -- Total Pages: 3 6/8				

6) **Plan snimanja** je redosljed snimanja kako bi sve bilo organizacijski najefikasnije. Prema scenariju moguće je da bude neka radnja na istom mjestu više puta pa je logično snimiti dvije ili više scena „zajedno“ kako se ne bi sva oprema premještala i postavljala. Treba paziti na vremenske prilike, okolnosti prostora, doba dana, dostupnost sudionika i članova filmske ekipe...

4) FILMSKA EKIPA

- 1) Redatelj je osoba koja sudjeluje u svim koracima nastanka filma. Brine za sve i nosi najveći dio odgovornosti.
- 2) Snimatelj mora poznavati tehniku snimanja, tehničke posebnosti snimanja, planove, kutove, pokrete kamere, rasvjetu...
Svjetlo: scena (kadar sekvenca) iz Citizen Kane gdje dolazi do izražaja važnost osvjetljenja na primjeru količine svjetla na snježnom dnevnom svjetlu i u prostoriji / na 14:45
<https://www.youtube.com/watch?v=Do5Ad2jhWB0>
- 3) Tonac ili majstor zvuka zadužen je za sve zvukove tijekom snimanja. Za sve on-zvukove (kad je izvor zvuka u kadru) kao i za sve off-ove (izvor nije u kadru). Svi šumovi kao i potpuna tišina spadaju u zvukove. Nužne su slušalice. Često je zvuk važniji element od slike. Slika se ponekad može i popraviti ali kad je zvuk loš, film će teško biti dobar. Osobito kod intervjua nužan je čisti ton. Pomoćnik tonca je mikroman-osoba koja će upravljati mikrofonom.
- 4) Novinar je prisutan kad se radi o dokumentarnom filmu ili reportaži. Ima pripremljena pitanja za sugovornika, spreman je na odgovore, vodi razgovor. Istraživački rad.
Ove četiri osobe su osnovna postava filmske ekipe u snimanju dokumentarca.
- 5) Glumci i statisti dio su filmske ekipe kod izrade igranog filma. Također i kod izrade dokumentarnog filma sa igranim dijelovima.
- 6) Skriptor je osoba koja vodi zapisnik sa snimanja. Brine se o pojedinostima vezanim uz trajanje radnje, položaj glumaca u prethodnom kadru, upotrebi rekvizita i slično. Pazi da se ne desi „kriva frizura“ ili šminka
<https://www.youtube.com/watch?v=syKkYpkitUI>
- 7) kostimografi, scenografi, rekviziteri, šminkeri...

Video primjer:

My Dad is a Liar

<https://www.youtube.com/watch?v=EZgmj5ay5Bk>

5) SNIMANJE

1) KADAR

Kadar je neprekinuti rad kamere od uključenja do isključenja. To je temeljna jedinica filma. Može trajati nekoliko sličica ili nekoliko sati. Može biti dinamičan ili statičan (ovisi o stanju kamere: statična ili se kreće a ne o stanju likova). Kadar može biti kratak ili dugačak i nema pravila prema kojemu se dijele; ovisi o sadržaju koji se snima (npr. panorama školskog igrališta trajat će dulje od detalja nogometne lopte): kada kadar traje koliko je potrebno za prikazivanje i razumijevanje radnje govorimo o kadru realne duljine.

U toku snimanja bolje je snimiti dulje kadrove koji će se u montaži skratiti.

Dubinski i plošni kadrovi – dubinska oštrina (depth of field): aperture; f-stop; leća uskog kuta.

S obzirom na gledatelja: objektivan, subjektivan i redateljski kadar (autorski).

<https://www.youtube.com/watch?v=ymGh0Maa6WE>

redateljski: <https://www.youtube.com/watch?v=2EAgbW1u00M>

2) FILMSKI PLAN

-je udaljenost kamere od snimanog objekta. Mjera je čovjek.

Dijeje se: planovi osobe ili lika (detalj – krupni plan – blizi plan – polublizi –)

planovi radnje ili akcije (američki – srednji plan –) planovi prostora (polutotal – total (opći plan))

Fotografija: Nina Đurđević

DETalj – predmeti koji se ne mogu dijeliti na manje cjeline jer se tada ne bi mogli raspoznati (prsti, oko...)

detalj eliminira okoliš i pažnju usmjerava na prikazani objekt

slabi moć vremenske i prostorne orijentacije.

u narativnom kontekstu, detalj se često puta upotrebljava kao kadar *upozorenja*

detalj često ima simboličku vrijednost

Krupni Plan – glava ili lice

Krupni plan dopušta podrobnije razgledanje lica – pa upućuje na blisku, 'intimizirajuću' udaljenost od ljudi, ali i predmeta. Uvećano ljudsko lice može sugerirati njegove karakteristike, osjećaje, 'misli', itd.

Krupni plan – osim što usmjerava pažnju – ima i dr. funkcije, npr. *prijetnje, intimnosti* (Persson, 2002: 63). Trileri, kao i filmovi

strave, upotrebljavaju krupne planove kako bi pojačali zastrašujući učinak, ali i zbog učinka intimnosti.

Krupnim planom, također, često nas se vraća u prošlost ili maštanje o budućnosti.

Na fotografiji: Katharine Hepburn

Scena iz filma *Pakleni šund (Pulp Fiction, 1994)*

Blizi Plan – od poprsja ili nadlaktica do tjemena

PoluBlizi plan – od pojasa do tjemena

Upućuje na vrlo blisku promatračku udaljenost od ljudskog lika ili predmeta što omogućava detaljnije razgledanje.

Američki Plan – od koljena do tjemena

Francuski kritičari nazvali su ga 'američkim' (*plan américain*) jer je u klasičnom holivudskom filmu (tridesetih i četrdesetih godina) jedan od najčešće korištenih kadrova za praćenje junaka.

Plan sugerira promatračku (sudioničku) udaljenost od 'zatečenih' prizornih zbivanja

Srednji Plan – od glave do pete

Snimljena osoba i okoliš su pregledni

Upućuje na distancirano promatranje ali još uvijek sa sudioničkim karakterom.

PoluTotal – tako da se sluti veličina i izgled prostora u cjelini

Također, **polutotal** obuhvaća dio veće ambijentalne cjeline (npr. dio gradskog trga, jedan dio sobe, ulice, i sl.)

Total ili opći plan – vidi se cijeli ambijent

Totali ima snažnu *informativnu*

vrijednost s obzirom na bitne fizičke osobine danog prostora (otud i česta *opisna funkcija*).

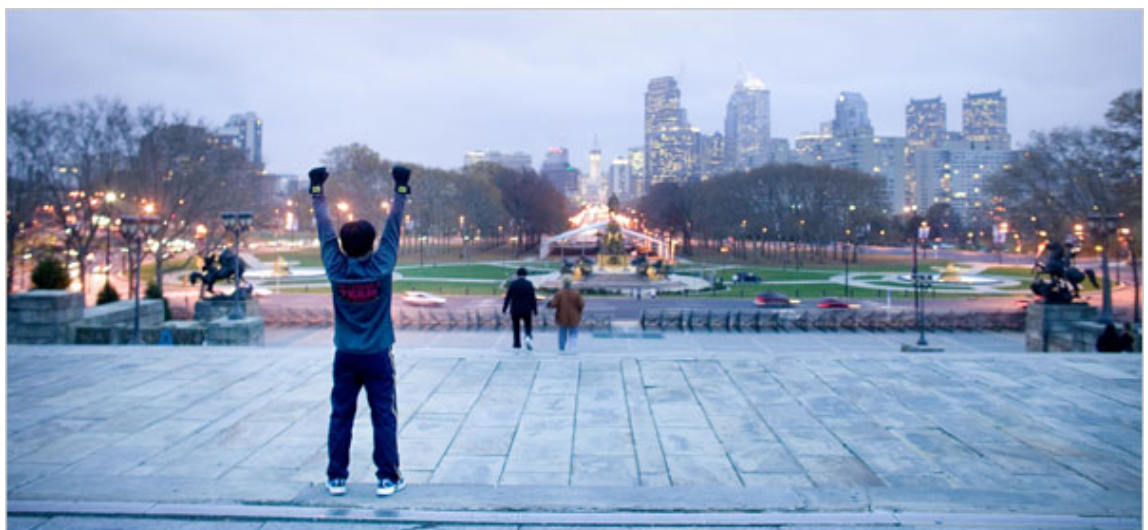
Često upotrebljava na početku filma ili scene, pa ima i *orijentacijsku* funkciju, kako bi se gledatelj 'snašao' u prostoru.

Psihološka funkcija totala - kad se neizravno pokazuju stanja neke osobe (npr. Antonioni).

Totalom se često završavaju filmovi

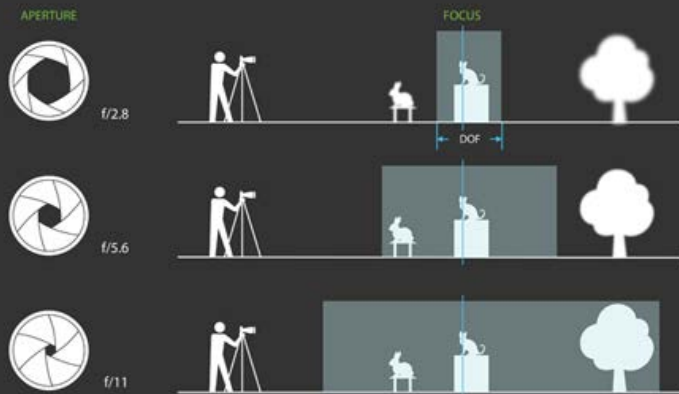

Prizor iz filma *Kill Bill*

Depth of Field

In optics, particularly as it relates to film and photography, depth of field (DOF) is the distance between the nearest and farthest objects in a scene that appear acceptably sharp in an image. --Wikipedia

Dubinski plan = istodobna prisutnost više planova; smještanje zbivanja ili predmeta po dubini vidnog polja. Pretpostavlja se prisutnost najmanje dva dubinska plana (prvi plan – onaj najbliže promatraču i pozadina – sve ono iza prvoga plana).

Više važnih pojava može biti uzastopno raspoređeno po dubini kadra i tada govorimo o *prvom, drugom, trećem...* planu

3) KUT SNIMANJA ili RAKURS

-je položaj kamere u odnosu na snimani objekt: ispod ili iznad snimanog objekta. Normalna visina: u visini očiju; to je „normalna vizura“ i ne radi se o rakursu. Najviši gornji rakurs = ptičja perspektiva; najniži donji = žablja perspektiva. Gornjim rakursom se služimo kad se likovi žele prikazati manjima, naglašava se usamljenost ili otuđenost. Gornji rakurs često se koristi u totalu – nastoji obuhvatiti prostor (orijentir), ali njime se često i napušta scena, upravo zbog sugestije 'nadmoćnosti' udaljavanja, prizorne distance.

Donji rakurs naglašava snagu, moć ili agresivnost snimane osobe. **Donji rakurs**

može stvarati dojam nagovještaja, napetosti, nerveze, i sl. Npr. trileri, akcijski filmovi, filmovi strave i užasa njime često signaliziraju 'znak za uzbunu' (opasnost). Iako nije riječ o rakursu, u kontekstu rasprave o kutovima snimanja često se spominje i tzv. *kosi kadar*

Prizor iz filma Dodir zla (*Touch of Evil*, 1958), r. Orson Welles

Kosi Kadar = naginjanje

kamere (njezino odmicanje od vertikale). Izrazito stilizacijski kadar: cijela slika je nagnuta ('iskrivljena'). Čovjek objekte može promatrati odozdo ili odozgo, no nikada 'iskošeno'.

Najčešće autorski kadar, komentar; signal opasnosti, nelagode, psihičke krize, no može se koristiti i u komedijama kao 'karakterni' opis lika, sugestija katastrofe (npr. potresa) i sl.

LOTR kombinacija perspektive i pokreta kamere

https://www.youtube.com/watch?v=QWMFpxkGO_s

4) POKRETI KAMERE

Za početak uvijek je dobro snimati sa stativa.

Pokreti kamere: panorama (švenk)
vožnja (far) ---dolly
slobodna kamera / snimanje iz ruke
kran
steadycam / flycam

Panorama je za opis prostora. Obično polako, osim kad se želi napraviti „brisanje“

Vožnja: unaprijed, unatrag, bočna, kružna

Slobodna kamera – za subjektivne kadrove; tanka je granica do neiskoristivosti kadra.

5) ZUM

Objektivi promjenjiva vidnoga kuta se nazivaju zoom objektivi. Učinak zumiranja je promjena vidnoga kuta: od većeg prema manjem.

Ljudsko oko ne može zumirati; to je neprirodno pa je primjetno. Nije potrebno pretjerivati sa zumiranjem (bolje ne koristiti ako nije potrebno)

zoom vs dolly

https://www.youtube.com/watch?v=r988E_J14FM

6) SVJETLO

Razlikujemo prirodno svjetlo (sunce, mjesec), umjetno, građeno (reflektori) i ambijentalno. White balance!!! Kamera ne zna što je bijelo. Kad joj to „kažemo“ onda ona prema bijeloj boji „prepoznaje“ i sve ostale boje.

Temperatura svjetla:

Kategorizirane temperature boja različitih izvora svjetlosti:

1700 K (Kelvina) plamen šibice

1850 K plamen svijeće

2700-3300 K Klasična žarulja

3400 K Studijske svjetiljke i sl.

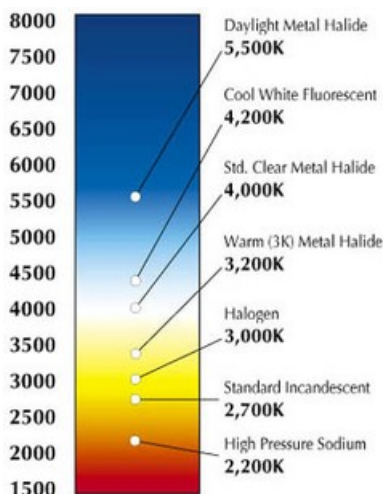
4100 K Mjesečina, ksenon žarulja

5000 K “Nebo” – dnevna svjetlost

5500-6000 K “Nebo” – tipična dnevna svjetlost, elektronička bljeskalica

6500 K Dnevna svjetlost kod naoblake

9300 K CRT monitor

6) OPREMA

- 1) stativ
- 2) kamera
- 3) DSLR
- 4) kamera
- 5) shoulder rig
- 6) steadycam / flycam
- 7) reflektor
- 8) mikrofoni+diktafon
- 9) blenda
- 10)

LITERATURA, IZVORI, MATERIJALI:::

OD IDEJE DO PREMIJERE, Horvatek Forjan-Krunić-Jakob, 2014., Profil

<http://www.makeamovie.net/story/lookinside.html>

<http://www.takegreatpictures.com/photo-tips/tgp-choice/artistic-photography-in-cinema-citizen-kane>

https://books.google.hr/books?id=QnYqBgAAQBAJ&pg=PA48&lpg=PA48&dq=citizen+kane+wide+angle+lens+actor+appears+faster&source=bl&ots=YL1cUSF-Jn&sig=zEUeER0ioh_s1P6WoicQy2Vvtcg&hl=hr&sa=X&ved=0ahUKEwiKv9G184jLahUGICwKHcnqCywQ6AEIjAB#v=onepage&q=citizen%20kane%20wide%20angle%20lens%20actor%20appears%20faster&f=false

(str. 48 za „Lenses“)

Top 15 mistakes

https://www.youtube.com/watch?v=t1myw_0W5E8

Video primjeri:

Guerilla marketing

CocaCola

<https://www.youtube.com/watch?v=qMOuF8oskRU>

Heineken

<https://www.youtube.com/watch?v=lvruFk4QBFk>